

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **Z. B.**, bývajúcej v P., zastúpenej Advokátskou kanceláriou V. s.r.o., so sídlom v P., proti žalovanej **Ing. M. H.**, bývajúcej vo V., zastúpenej JUDr. B. K., advokátom so sídlom v P., **o zaplatenie 10 044,48 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 13 C 179/2005, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 21. novembra 2011, sp. zn. 7 Co 57/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania vo výške 333,80 € na účet Advokátskej kancelárie V. s.r.o., so sídlom v P., vedený v S., a.s., pobočka Prešov, číslo účtu: X., do troch dní.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Prešov rozsudkom z 2. februára 2011, č.k. 13 C 179/2005-290 zaviazal žalovanú v lehote 3 mesiacov zaplatiť žalobkyni sumu 6 725,09 € (predstavujúcu kúpnu cenu, správny poplatok a notársky poplatok) s 10 % úrokom z omeškania zo sumy 6 638,78 € od 1. mája 2004 do zaplatenia, ako aj trovy konania 1 569,27 €; vo zvyšku žalobu zamietol. Rozhodnutie vo veci samej odôvodnil tým, že kúpnu zmluvu, na základe ktorej žalovaná nadobudla výlučné vlastníctvo k nehnuteľnostiam v k.ú. S., treba považovať za platnú, nakoľko právo žalovanej na odstúpenie od zmluvy zaniklo pre jeho neuplatnenie v zákonnej lehote jedného roka od uzavretia zmluvy (§ 610 Občianskeho zákonníka). Keďže žalovaná sa dostala s plnením do omeškania, priznal žalobkyni aj úroky z omeškania vo výške 10 %

a nad túto sumu žalobu pre rozpor so zákonom zamietol. Nárok žalobkyne na zaplatenie zmluvnej pokuty zamietol z dôvodu neprimeranosti zmluvnej pokuty a pre jej rozpor s dobrými mravmi. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že žalobkyni pre väčší úspech v spore priznal náhradu 34 % uplatnených trov konania, vyhodnotiac úspech žalobkyne na 67 % a úspech žalovanej na 33 % ($67-33=34$).

Krajský súd v Prešove na odvolanie žalobkyne i žalovanej rozsudkom z 21. novembra 2011, sp. zn. 7 Co 57/2011 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v zmysle § 219 O.s.p. potvrdil a žiadnej z účastníčok nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. V celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými zisteniami súdu prvého stupňa ako i s jeho právnym posúdením veci. Na zdôraznenie správnosti odvolaním napadnutého rozhodnutia sa osobitne vyjadril k tvrdeniu žalovanej o uplatnení rozvázovacej podmienky, ktorou malo byť nezaplatenie kúpnej ceny a ktorá mala mať za následok skončenie zmluvného vzťahu so žalobkyňou. Uviedol, že aj keď z čl. V kúpnej zmluvy z 20. februára 2004 vyplýva, že nezaplatenie ktorejkoľvek splátky kúpnej ceny žalovanou má povahu rozvázovacej podmienky v zmysle § 36 Občianskeho zákonníka, je potrebné brať do úvahy skutočnosť, že citované ustanovenie je ustanovením všeobecným (systematicky zaradeným do prvej časti Občianskeho zákonníka, obsahujúceho všeobecné ustanovenia), preto je jeho použitie možné len v prípade chýbajúcej osobitnej právnej úpravy, ktorá je ale pri kúpnej zmluve obsiahnutá v § 610 Občianskeho zákonníka (Iné vedľajšie dojednania). Osobitná právna úprava síce v danom prípade skončenie zmluvného vzťahu pre nezaplatenie kúpnej ceny umožňovala, avšak iba predávajúcej, a to v lehote jedného roka od uzavretia zmluvy. Výrok o náhrade trov odvolacieho konania odôvodnil § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 2 O.s.p.

Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie, ktoré odôvodnila ustanoveniami § 241 ods. 1 písm. a/, b/, c/ O.s.p. Predovšetkým namietala prejednanie veci odvolacím súdom bez nariadenia pojednávania, ktoré bolo potrebné pre náležité zistenie skutkového stavu, nakoľko sa na ňom malo vykonať dokazovanie listinami preukazujúcimi včasné doručenie jej odstúpenia od kúpnej zmluvy. Odvolací súd sa však týmito listinami (poštové podacie lístky) vôbec nezaoberal, neumožnil žalovanej vyjadriť sa k nim a zdôvodniť ich opodstatnenosť. Konanie je tiež „postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení vecí“ z dôvodu, že odvolací súd vyložil čl. V predmetnej kúpnej zmluvy spôsobom, „na ktorý účastníci zmluvného vzťahu v uzatváraní zmluvy nemohli ani myslieť.“

Názor odvolacieho súdu ohľadne možnosti odstúpenia od zmluvy je nesprávny; ak si zmluvné strany dojednali podmienku nezaplatenia kúpnej ceny ako súčasť právneho úkonu podľa § 36 Občianskeho zákonníka, nemožno ju posudzovať ako vedľajšie dojednanie podľa § 610 Občianskeho zákonníka, pretože v opačnom prípade by bol § 610 Občianskeho zákonníka, upravujúci možnosť (skutočne) vedľajších dojednaní, vo vzťahu k § 36 Občianskeho zákonníka nadbytočný. Z týchto dôvodov navrhla dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie, prípadne ho zmeniť a žalobu zamietnuť.

Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že pre prejednanie dovolania dovolacím súdom nie sú splnené procesné podmienky v zmysle § 236 a nasl. O.s.p. Žalovaná navyše dobrovoľne splnila povinnosť uloženú jej rozsudkom súdu prvého stupňa voči žalobkyni, ako aj povinnosť uloženú jej v inom súdnom konaní ohľadne zaplatenia prvej splátky kúpnej ceny za nehnuteľnosti, s ktorými súvisí i toto konanie. Dovolanie preto navrhla odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods.1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno týmto opravným prostriedkom napadnúť (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávannej veci je dovoláním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej, proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci, a proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Žalovaná dovolaním napadla rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky žiadneho z uvedených rozsudkov. Z tohto dôvodu je zrejmé, že dovolanie nie je v zmysle § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

Prípustnosť dovolania by v danom prípade prichádzala do úvahy len vtedy, ak by v konaní došlo k niektorej z procesných vád uvedených v § 237 O.s.p. Dovolací súd preto so zreteľom na § 242 ods. 1 O.s.p. skúmal, či prípustnosť dovolania nezakladá niektorá z nich. Podľa § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku i uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Žalovaná existenciu procesných vád konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní ani nevyšli najavo.

Podľa názoru dovolateľky jej v konaní bola odňatá možnosť pred súdom konať tým, že odvolací súd prejednal jej odvolanie a meritórne rozhodol bez nariadenia pojednávania, čím malo byť porušené právo dovolateľky na vykonanie (ďalších) dôkazov.

O odňatie možnosti pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide v prípade procesného postupu, ktorým súd znemožnil účastníkovi konania realizáciu procesných oprávnení priznaných mu v občianskom súdnom konaní (napr. oprávnenia byť prítomný na pojednávaní, vyjadrovať sa k veci, navrhovať dôkazy, podať opravný prostriedok alebo vyjadrenie, v stanovenej lehote urobiť procesný úkon a pod.).

Podľa § 214 ods. 1 O.s.p. v znení zákona č. 384/2008 Z.z., ktorý bol platný a účinný v čase rozhodovania odvolacieho súdu, na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie, ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia

pojednávania, c/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem. Podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v ostatných prípadoch môže odvolací súd rozhodnúť aj bez nariadenia odvolacieho pojednávania.

Z vyššie citovaných ustanovení § 214 ods.1 a 2 O.s.p. vyplýva, že (len) v prípadoch uvedených v § 214 ods.1 O.s.p. je odvolací súd povinný nariadiť pojednávanie, v ostatných prípadoch však môže rozhodnúť aj bez nariadenia odvolacieho pojednávania. O tom, či v prípadoch, na ktoré sa nevzťahuje ustanovenie § 214 ods. 1 O.s.p., bude nariadené odvolacie pojednávanie, rozhoduje odvolací súd.

V danom prípade: a/ odvolací súd dospel k záveru, že netreba zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ súd prvého stupňa nerozhodol bez pojednávania a c/ nariadenie odvolacieho pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem. Vzhľadom na to nebolo povinnosťou odvolacieho súdu nariadiť na prejednanie odvolania pojednávanie.

Postupom odvolacieho súdu, ktorý sa nepriečil zákonu, nemohlo dôjsť k odňatiu možnosti dovolateľky konať pred súdom. Neopodstatnená je preto jej námietka, že namietaným postupom odvolacieho súdu došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Dovolanie je žalovanou odôvodnené tiež existenciou inej vady, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ako aj nesprávnym právnym posúdením veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Inú vadu dovolateľka nešpecifikovala, nesprávne právne posúdenie veci podľa nej spočíva v právnom názore zaujatom odvolacím súdom pri posudzovaní otázky odstúpenia od kúpnej zmluvy.

Inou vadou konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Vada tejto povahy je síce relevantným dovolacím dôvodom, ktorý možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní, sama osebe (i keby k nej skutočne došlo) ale prípustnosť dovolania nezakladá. Či už teda konanie, v ktorom bolo vydané napadnuté rozhodnutie, bolo alebo nebolo postihnuté procesnou vadou v zmysle § 241

ods. 2 písm. b/ O.s.p. (pozn.: dovolací súd napadnuté rozhodnutie z tohto aspektu neposudzoval), nejde o dôvod, ktorý by zakladal prípustnosť dovolania.

Obdobne tieto závery platia pre nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce použil správny právny predpis, ale ho nesprávne interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je relevantný dovolací dôvod, ktorý by v prípade opodstatnenosti mal za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia; samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vadách konania podľa § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Posúdenie, či súdy (ne)použili správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretovali alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodili (ne)správne právne závery, by tak prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné. O taký prípad v prejednávanej veci nejde.

Keďže v prejednávanej veci nemožno prípustnosť podaného dovolania vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky ho v zmysle § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol. Riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, otázkou vecnej správnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu sa nezaoberal.

V dovolacom konaní úspešnej žalobkyni vzniklo právo na náhradu trov konania voči žalovanej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalobkyňa podala návrh na rozhodnutie o priznaní náhrady trov dovolacieho konania a tieto aj vyčíslila. Dovolací súd jej priznal náhradu spočívajúcu v odmene advokáta (ktorý ju zastupoval aj pred súdmi nižších stupňov) za 1 úkon právnej služby poskytnutej vypracovaním vyjadrenia k dovolaniu z 28. marca 2012 [§ 14 ods. 1 písm. b/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“)]. Základnú sadzbu tarifnej odmeny za tento úkon právnej služby určil podľa § 10 ods. 1 vyhlášky vo výške 270,54 €. Odmena spolu s režijným paušálom 7,63 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) a DPH vo výške 55,63 € (§ 18 ods. 3 vyhlášky) činí celkom 333,80 €.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 13. septembra 2012

JUDr. Daniela S u č a n s k á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková